

Granskning av utbildningsnämndens resursfördelning till de kommunala grundskolorna

Södertälje kommun

**Shape the future
with confidence**

Innehåll

Sammanfattande bedömning och rekommendationer	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Avgränsning	3
1.4. Genomförande	4
1.5. Revisionskriterier	4
2. Granskningsresultat	5
2.1. En tillbakablick	5
2.2. Grundskolans budget 2025	5
2.3. Fördelning av resurser utifrån elevers socioekonomiska bakgrund	6
2.4. Statsbidrag	8
2.5. Resurscentrum	9
2.6. Intervjuade rektorer	9
2.7. Uppföljning av resursfördelningsmodellen	10
3. Svar på revisionsfrågor	13
4. Källförteckning	14

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

EY har på uppdrag av Södertälje kommuns förtroendevalda revisorer granskat utbildningsnämndens fördelning av resurser till de kommunala grundskolorna.

Den samlade bedömningen är att utbildningsnämnden arbetar ändamålsenligt för att fördela resurser efter elevers olika behov inom de kommunala grundskolorna.

Den socioekonomiska resursfördelningsmodellen har reviderats för att säkerställa att resurser fördelas på ett sätt som främjar likvärdighet och tar hänsyn till elevernas olika behov. Modellen beaktar elevernas socioekonomiska bakgrund genom att använda data om föräldrars utbildningsbakgrund och utländsk bakgrund. Den nya modellen tillämpar samma beräkningsprinciper för alla skolor, oavsett storlek och geografiskt läge.

Det är fortfarande för tidigt att utvärdera effekten av den nya resursfördelningsmodellen. Samtliga intervjuade uttrycker dock en positiv inställning till den nya modellen och anser att den är mer träffsäker än den föregående. Utökade resurser har bland annat använts för att anställa fler lärare och specialpedagogisk kompetens. Vi bedömer att den nya resursfördelningsmodellen är legitim, objektiv och träffsäker. Samtidigt noterar vi de utmaningar som har lyfts kopplade till en ersättningsmodell som enbart baseras på elevantal, särskilt i tider av minskade barnkullar och minskat elevunderlag. Justeringar kan vara nödvändiga för att säkerställa att dessa enheter får tillräckliga resurser för att upprätthålla en stabil grundverksamhet.

I likhet med utbildningskontoret ser vi risker med att skolenheterna i betydande utsträckning finansierar sin verksamhet genom riktade statsbidrag. Utbildningskontoret bedöms dock hantera denna utmaning väl.

Baserat på vad som framkommit i granskningen rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- ▶ Följa upp den nya socioekonomiska resursfördelningen för att säkerställa dess träffsäkerhet. I samband med det rekommenderas utbildningsnämnden även att beakta hur minskat elevunderlag påverkar mindre skolenheter.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

I skollagen anges att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Syftet med en socioekonomisk resursfördelning är att öka likvärdigheten och motverka att elevernas bakgrund påverkar möjligheterna att lyckas i skolan.

Vidare förtydligas i lagen att rektor ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt.

Andelen elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning varierar mellan 40 och 70 procent för de olika kommunala grundskolorna i Södertälje. Andelen elever med utländsk bakgrund varierar också mellan skolorna, från 14 procent till över 94 procent.

Kommunrevisorerna har mot bakgrund av ovanstående samt utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys för 2025 bedömt att det är väsentligt att granska om utbildningsnämnden följer skollagens bestämmelser och säkerställer en likvärdig resursfördelning.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om utbildningsnämnden arbetar ändamålsenligt för att fördela resurser efter elevers olika behov inom de kommunala grundskolorna.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- Sker en ändamålsenlig styrning avseende resursfördelning till de kommunala grundskolorna?
 - Finns ett politiskt fastställt ramverk för resursfördelningen till kommunens grundskolor?
 - Vilken hänsyn tas till socioekonomiska faktorer?
 - Vilken hänsyn tas till enheters storlek och geografiska läge?
 - Hur fördelas elevhälsoresurser?
 - Vilka effekter har den nya resursfördelningsmodellen fått jämfört med den gamla?
- Uppfyller utbildningsnämnden kraven som skollagen ställer avseende huvudmannens resursfördelning?
- Följs resursfördelningsmodellen upp och utvärderas för att säkerställa att resursfördelningen utgår från elevers olika behov och lever upp till lagstiftningens krav?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser utbildningsnämnden och omfattar den kommunala grundskolan.

Södertälje kommun har en nämndorganisation där utbildningsnämnden utgör en facknämnd med ansvar för sitt verksamhetsområde inom Södertälje tätort. Nämndens uppgifter beträffande grundskola i kommunal regi gäller dock inte i de geografiska områden där kommunalnämnderna ansvarar, med undantag för interkommunal ersättning och skolskjuts för elever folkbokförda i Södertälje kommun. Utbildningskontoret bistår såväl kommunalnämnderna som utbildningsnämnden.

Revisorerna hade initialt en önskan om att inkludera de fristående aktörerna i granskningen. De resurser en fristående skola i Södertälje har till sitt förfogande är inte nödvändigtvis desamma som de medel Södertälje kommun betalar ut till den fristående huvudmannen. Detta beror på att fristående huvudmän har rätt att överföra medel mellan olika verksamheter och bolag inom en koncern genom så kallad värdeöverföring. I delbetänkandet av *Utredningen om vinst i skolan*, SOU 2025:37 *Skärpta villkor för friskolesektorn*, föreslås ett värdeöverföringsförbud för friskolor för att förhindra att offentliga medel flyttas från en skolverksamhet till andra delar av en koncern eller till andra kommuner. Målet är att säkerställa att skolpengen används till den specifika skolverksamheten som den är avsedd för och för att öka likvärdigheten i resursfördelningen mellan olika kommuner. Förslaget syftar också till att förhindra att vinstutdelning kringgås genom att flytta pengar mellan olika bolag inom en koncern.¹ Mot den bakgrunden beslutades att granskningen avgränsas till kommunala grundskolor.

1.4. Genomförande

Granskningen baseras på dokumentstudier och intervjuer. Intervjuer har genomförts med tjänstepersoner vid utbildningskontoret samt rektorer för tre av utbildningsnämndens grundskolor. Intervjuade funktioner samt granskade dokument framgår av källförteckningen.

Granskningen har följt god revisionssed och insatserna har kvalitetssäkrats internt. Utöver intern kvalitetssäkring har samtliga intervjuade haft möjlighet att komma med synpunkter på rapportutkastet, detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta uttalanden.

Granskningen har genomförts under juni till november 2025.

1.5. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ 2 kap 8 b § samt 10 § skollagen (2010:800) om kommuners och rektors resursfördelning
- ▶ Skolverkets allmänna råd *Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet* (2015)
- ▶ Sveriges kommuner och regioners (SKR) skrift *Socioekonomisk resursfördelning till skolor, så kan kommunen göra* (2014).

¹Skärpta villkor för friskolesektor SOU 2025:37, Delbetänkande av Utredningen om vinst i skolan.

2. Granskningsresultat

2.1. En tillbakablick

Den första kommungemensamma resursfördelningsmodellen för den pedagogiska verksamheten i Södertälje kommun beslutades i samband med *Mål och budget 2004-2006*.

Under 2014 genomförde EY, på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer, en granskning av resursfördelningen inom grundskolan. I granskningen identifierades ett antal förbättringsområden. Granskningen resulterade i att stadsdirektören uppdrog åt förvaltningen att genomföra en översyn av resursfördelningen till den pedagogiska verksamheten. Uppdraget var att säkerställa bidrag på lika villkor, skapa transparens i modellen, beskriva modellen och dess komponenter, samt se över särskilt stöd och lokalbidraget till friskolor.

Utbildningskontorets översyn av resursfördelningsmodellen har pågått under flera år i samverkan med kommunstyrelsens kontor. Förändringar har genomförts och pågår fortsatt för att uppnå likvärdig ersättning, både mellan kommunal och fristående verksamhet samt mellan utbildningsnämndens och kommundelsnämndernas enheter.

2.2. Grundskolans budget 2025

Kommunfullmäktige anger i mål- och budget 2025 att deras främsta fokus fortsatt ligger på skolan. Södertälje kommuns barn och unga ska ha goda uppväxtvillkor. I det ingår en god och jämlik skola för alla barn och unga. Kommunfullmäktige anger vidare att utbildningsnämnderna ska säkerställa att barn och unga får en god utbildning och att resultaten ökar. Av mål och budget framgår att volymbaserad verksamhet (exempelvis platsbidrag/elevpeng) exkluderas från det generella effektiviseringskravet.

Grundskolans totala budgetram uppgår till 1 357,95 miljoner kronor, en ökning med 1,1 procent jämfört med budget 2024. Elevpengen, som kallas platsbidrag i Södertälje, ökade med cirka 1,5 procent för grundskolorna i Södertälje kommun från år 2024 till 2025. Genom politiska satsningar ökade platsbidraget till förskoleklass med cirka 9 procent.

Budgeten för grundskolan fördelas i flera steg. I enlighet med skollagen räknas och fördelas medel till fristående skolenheter i form av platsbidrag. De återstående medlen går till den kommunala verksamheten. En del av dessa avsätts i en central budget, medan huvuddelen betalas ut till skolorna som platsbidrag.

Skolorna kan även söka om ersättning för elever i behov av omfattande särskilt stöd och för nyanlända elever. För nyanlända elever får skolorna 1,5 gånger sin egen elevpeng i upp till två år.

2.3. Fördelning av resurser utifrån elevers socioekonomiska bakgrund

Syftet med en socioekonomisk resursfördelning är att skapa likvärdiga förutsättningar för eleverna, oavsett vilken skola de går på. Det innebär att skolor får mer resurser om de har många elever som antas ha större behov av stöd och stimulans för att nå målen. Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) är det motiverat att ha en socioekonomisk resursfördelning om det finns påtagliga skillnader i resultat mellan skolorna och om dessa skillnader kan antas bero på att eleverna har olika socioekonomiska bakgrunder.²

För att en socioekonomisk resursfördelningsmodell ska fungera väl och uppfylla sitt syfte behöver den enligt SKR vara träffsäker, objektiv och legitim.

För att en resursfördelningsmodell ska vara legitim måste den uppfattas som väl underbyggd, vara begriplig och accepteras av berörda parter. Det ska således vara möjligt att förstå varför en skola får en viss tilldelning och varför fördelningen kan variera mellan åren. Vidare behöver modellen accepteras av de skolor som gynnas av den, liksom av de skolor som får mindre resurser. En träffsäker resursfördelningsmodell fångar upp skillnaderna i elevernas förutsättningar så att resurser hamnar där de gör mest nytta. Med objektiv avses att fördelningen bygger på data som inte kräver subjektiva bedömningar, samt att skolorna inte kan påverka dessa data.

2.3.1. Ny beräkningsmodell för socioekonomisk resurstilldelning

I december 2023 beslutade utbildningsnämnden om en reviderad beräkningsmodell för socioekonomisk resurstilldelning som skulle verkställas från och med år 2025.

Den tidigare socioekonomiska indexberäkningen, som beslutades år 2004, baserades på den socioekonomiska struktur som fanns i elevernas bostadsområde. Modellen tog således inte hänsyn till de socioekonomiska bakgrundsfaktorerna hos de faktiska eleverna på skolenheten. För att kunna rikta resurser mer ändamålsenligt till de skolor som har en mindre gynnsam socioekonomisk struktur beslutades att den nya modellen skulle utgå från skolenheternas faktiska elevunderlag. För att säkerställa en objektiv beräkning skulle de socioekonomiska bakgrundsfaktorerna baseras på data från Statistiska centralbyrån (SCB) avseende föräldrars utbildningsbakgrund samt andelen elever med utländsk bakgrund.³ Modellen innebar att samma beräkningsprinciper skulle tillämpas för samtliga grundskolor, oavsett geografisk hemvist eller huvudman.

I den tidigare modellen tog 40 procent av elevpengen hänsyn till socioekonomiska bakgrundsfaktorer, medan resterande 60 procent var lika för alla. Eftersom den nya föreslagna modellen skulle bidra till att ytteligheterna i resursfördelningen mellan skolenheterna skulle öka markant, beslutades att 15 procent av elevpengen skulle omfördelas utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer.

² SKR, *Socioekonomisk resursfördelning till skolor - så kan kommunen göra*, 2014.

³ Variablerna utgörs av andel elever som är födda utomlands eller födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands samt föräldrar med lägre utbildningsnivå än folk-/grundskola.

Sammantaget innebär den nya modellen att andelen av budgetramen som kom att omfördelas via socioekonomiska bakgrundsfaktorer justerades ner från 40 till 15 procent. Vidare utgick beräkningarna av det socioekonomiska indexet från det faktiska elevunderlaget och inte utifrån de boende i området. Revideringen beskrivs leda till att mindre medel omfördelades, men att det görs med större träffsäkerhet.⁴

Av tabellen nedan framgår hur den reviderade beräkningsmodellen skulle ha påverkat ett urval skolor 2023 om modellen hade tillämpats:

Tabell 1: Effekter av den reviderade beräkningsmodellen för grundskolorna i Södertälje kommun

Huvudman: kommundelsnämnderna	Budget 2023	Ny beräkningsmodell	Förändring jämfört med tidigare beräkningsmodell
Mölnboskolan	14 227 876	14 364 165	136 289
Vallaskolan	25 134 848	24 961 327	-173 520
Tavestaskolan	27 075 672	27 865 030	789 358
Eneskolan	37 309 493	38 676 358	1 366 864
Hölöskolan	33 844 845	34 758 631	913 786
Huvudman: fristående	Budget 2023	Ny beräkningsmodell	Förändring jämfört med tidigare beräkningsmodell
Int.Engelska skolan	64 044 261	61 531 591	-2 512 670
Nyckelskolan	20 927 437	19 896 281	-1 031 156
S-tälje friskolan	37 801 141	38 323 757	522 616
Lilla Parkskolan	5 297 415	5 493 891	196 475
Huvudman: utbildningsnämnden	Budget 2023	Ny beräkningsmodell	Förändring jämfört med tidigare beräkningsmodell
Ronnaskolan	52 469 744	51 393 191	-1 076 553
Wasaskolan	46 352 740	45 385 948	-966 793
Brunnsängskolan	51 697 074	53 231 325	1 534 252
Soldalaskolan	41 926 197	42 952 911	1 026 714
Totalt	1 012 950 735	1 012 050 735	0

Källa: Presentation Resursfördelning med hänsyn till socioekonomiska bakgrundsfaktorer

Ytterligare förändringar inför 2025, som delvis kompenserar för effekterna av den nya socioekonomiska resursfördelningsmodellen, inkluderar ett ökat platsbidrag för fritidshemmen samt nivåanpassad ersättning för anpassade fritidshem. Dessutom har tilldelningen till anpassad grundskola ökat.

⁴ För mer information kring den tidigare beräkningsmodellen hänvisas till *PM Resursfördelning med hänsyn till socioekonomiska bakgrundsfaktorer i Södertälje kommuns grundskolor, 2023-11-06*.

Av tabellen nedan framgår grundbelopp per elev och skola 2025, som från och med 2025 alltså inkluderar socioekonomiska bakgrundsfaktorer hos eleverna på respektive skolenhet:

Tabell 2: Grundbelopp per elev och skola 2025

Skola	Procent av medelvärde	F-klass	Ak 1-5	Ak 6-9
Örjanskolan (FRI)	89,36	66 323	70 617	80 362
Mariaskolan (FRI)	91,71	68 068	72 475	82 476
Järna friskola (FRI)	91,77	68 114	72 523	82 531
Magelungen (FRI)	93,38	69 311	73 798	83 982
Viksbergskolan	93,89	67 928	69 578	79 180
Solviksskolan (FRI)	94,11	69 852	74 374	84 638
Nyckelskolan (FRI)	94,29	69 987	74 517	84 801
Pershagenskolan	95,66	69 207	70 888	80 671
Vallaskolan	95,83	69 331	71 016	80 816
Vittra Östertälje (FRI)	96,00	71 255	75 868	86 337
Int Engelska Skolan (FRI)	96,38	71 538	76 170	86 681
Mölnboskolan	97,66	70 656	72 373	82 360
Rosenborgskolan	97,84	70 786	72 506	82 512
Tavestaskolan	98,02	70 915	72 638	82 662
S-tälje friskola (FRI)	98,76	73 303	78 048	88 819
Eneskolan	99,02	71 643	73 384	83 511
Hölöskolan	99,20	71 773	73 517	83 663
Igelsta grundskola	99,90	72 276	74 032	84 249
Medelvärde	100,00	72 349	74 107	84 334
Innovitaskolan (FRI)	100,98	74 953	79 805	90 818
Oxbacksskolan	101,46	73 406	75 190	85 566
Stålhamraskolan	102,93	74 466	76 276	86 802
Lilla Parkskolan (FRI)	103,09	76 517	81 470	92 713
Soldalaskolan	103,24	74 694	76 509	87 067
Fornbackaskolan	103,80	75 095	76 919	87 534
Brunnsängskolan	104,31	75 466	77 300	87 967
Mikaelgården (FRI)	104,34	77 441	82 454	93 833
Wasaskolan	104,76	75 790	77 631	88 344
Blombäckaskolan	104,96	75 936	77 781	88 515
Lina grundskola	105,28	76 168	78 019	88 786
Ronnaskolan	105,75	76 509	78 368	89 183
Hovsjöskolan	105,91	76 625	78 487	89 318

Källa: PM - Budget per verksamhetsområde 2025

2.4. Statsbidrag

Utöver den kommunala ersättningen erhåller Södertälje kommun drygt 87 miljoner kronor i statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling (tidigare benämnt som *likvärdig skola*). Av dessa används 10 miljoner kronor till centrala satsningar så som utvecklingslärare, verksamhetsutvecklare och kompetensutveckling. Resterande medel fördelas till skolenheterna med hänsyn till socioekonomiskt index. Av underlag till rekvisition 2025 framgår att stödet använts till en lågstadiesatsning, verksamhetsutvecklare, kompetensutveckling för elevassistenter och lärare, flerlärarskap, förstärkning av elevhälsa samt utökad ledning och utvecklingslärare.

Vidare har fyra skolenheter fått drygt 25 miljoner kronor genom statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden. Skolverket beslutar om vilka huvudmän samt skolenheter som har rätt att ansöka

om bidraget. Skolverket utgår från en fördelningsnyckel som syftar till att skatta sannolikheten för den enskilde eleven att inte bli behörig till gymnasieskolan. Skolverket har beslutat att Blombackaskolan, Ronnaskolan, Fornbackaskolan och Hovsjöskolan har rätt att ta del av bidraget.

I intervjuer med tjänstepersoner på utbildningskontoret framhävs de utmaningar som de statliga bidragen medför. Dessa bidrag kan förändras snabbt och huvudmannen saknar full rådighet. Marginalerna för vilka skolor som beviljas statsbidrag är ofta små. Ett konkret exempel är Vasaskolan, som förlorade sitt statsbidrag för att förbättra arbetsmiljön och arbetsvillkoren för lärare i socioekonomiskt utsatta områden. Detta resulterade i en budgetminskning på över fem miljoner kronor för skolan. För att hantera dessa snabbt föränderliga förutsättningar och fluktuationer i resurstilldelningen arbetar utbildningskontoret aktivt för att skapa stabilitet och förutsägbarhet för skolorna.

2.5. Resurscentrum

På Resurscentrum arbetar utvecklingsledare, verksamhetsutvecklare, specialpedagoger, skolsköterskor, kuratorer och psykologer för att vid behov stödja skolorna. Verksamheten kan på förfrågan från skolorna erbjuda stöd inom områden som särskilt stöd, tillgängliga lärmiljöer och utvecklad undervisning.

På varje skola finns lokala elevhälsoteam.

Vid intervju uppges att skolorna får det stöd som de efterfrågar. Intervjuade rektorer delar denna uppfattning. Om erforderlig resurs skulle saknas, upphandlas den externt av Resurscentrum. Resurscentrums totala budgetram 2025 uppgår till 37,048 miljoner kronor, en ökning med 2,8 procent jämfört med budget 2024.

2.6. Intervjuade rektorer

Intervjuer med tre rektorer visar en övergripande positiv inställning till den nya resursfördelningsmodellen. Samtliga rektorer anser att modellen är tydlig och mer träffsäker än den föregående.

Två av rektorerna har fått ökade resurser, vilket har möjliggjort anställningar av ytterligare kompetens inom ämnen där måluppfyllelsen har varit låg. När en rektor tillfrågas om handlingsutrymme inom budgetramen för att fatta beslut om stödinsatser för elever i behov av särskilt stöd, svarar denne: "Ja, absolut. Men hade du frågat för ett år sedan hade svaret varit nej." Den tredje rektorn har inte påverkats i särskilt stor utsträckning av den förändrade modellen. Rektorerna betonar vikten av att effektivt nyttja de resurser som finns, där mycket handlar om organisering och att utveckla kvaliteten i undervisningen.

Flera rektorer lyfter dock fram utmaningar kopplade till ett ersättningssystem som baseras på antalet elever, samtidigt som elevunderlaget minskar. Det finns delningstal för hur stora klasser kan vara. Små årskullar, exempelvis 35 elever i årskurs 1, resulterar i att två klasser måste bildas, vilket ökar kostnaderna. Små klasser med få elever har bidragit till ekonomiska svårigheter för en av skolorna, som beskriver att det är svårt att finansiera specialpedagogisk kompetens.

Löneläget för lärare är generellt högt i Södertälje jämfört med andra kommuner, vilket gör det lättare att attrahera och rekrytera behöriga lärare. Däremot finns det vissa svårigheter att hitta specialpedagoger med rätt kompetens.

Några rektorer uttrycker en önskan om att elever från socioekonomiskt svaga familjer, vars föräldrar exempelvis är arbetssökande, skulle kunna delta i fritidsverksamhet i större utsträckning för att öka måloppfyllelsen.

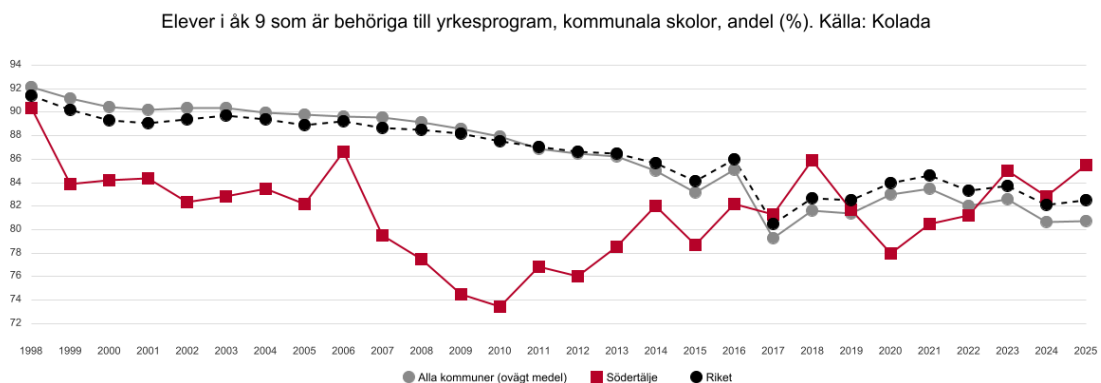
Rektorerna upplever god stöttning från utbildningskontoret, bland annat genom månatliga ekonomiska uppföljningar tillsammans med controller. De beskriver också god kompetens hos Resurscentrum och att resurser sätts in snabbt.

2.7. Uppföljning av resursfördelningsmodellen

Eftersom den nya resursfördelningsmodellen nyligen har införts är det fortfarande för tidigt att se tydliga resultat, enligt intervjuade på utbildningskontoret. Modellen i sig gör dock resursfördelningen mer träffsäker då den baseras på det faktiska elevunderlaget och de bakgrundsfaktorer som enligt forskning påverkar elevernas förutsättningar. De intervjuade uttrycker en trygghet i modellen, men betonar att det krävs tid för att kunna analysera resultaten. Framöver kommer utbildningskontoret att utvärdera parametrarna och huruvida nivån för omfördelning behöver justeras för att bättre möta behoven. En positiv förändring som redan nu observerats är att verksamheter som tidigare hade svårt att tillgodose behoven nu erbjuder exempelvis SVA-undervisning (svenska som andraspråk), ökad lärartäthet och fler specialpedagoger.

Av delårsrapport 2 2025 framgår att målet om förbättrade resultat i grundskolan har en hög måloppfyllelse. Samtliga indikatorer uppvisar förbättrade värden läsåret 2024/25 jämfört med föregående år. Indikatoren för gymnasiebehörighet till yrkesprogram visar det högsta uppnådda värdet i kommunen sedan 2006. Indikatoren för meritvärdet i årskurs 9 når kommunens högsta värde sedan 2015. Resultaten beskrivs kunna vara kopplade till ett långsiktigt organisatoriskt fokus på undervisningens kvalitet och evidensbaserat arbetssätt.

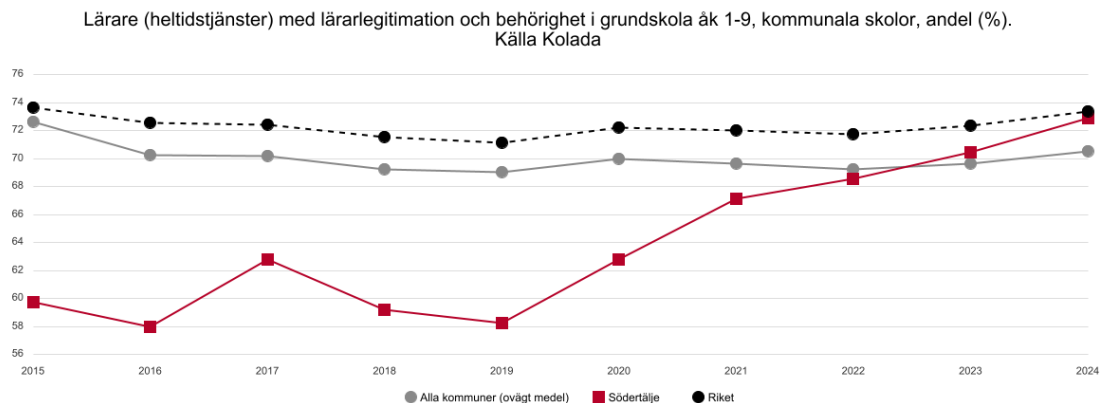
Graf 1: Utvecklingen av andel elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, Södertäljes kommunala grundskolor.

Källa: Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA:s databas Kolada. Tillgänglig på www.kolada.se

Lärarbehörigheten i Södertäljes kommunala grundskolor har nått sin högsta nivå på över ett decennium. Enligt ny statistik från Skolverket har 73 procent av lärarna nu legitimation och ämnesbehörighet (rikssnittet 73,4 procent).

Graf 2: Utvecklingen av andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i de kommunala grundskolorna i Södertälje kommun.

Källa: Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA:s databas Kolada. Tillgänglig på www.kolada.se

Utbildningsnämndens ekonomiska resultat för perioden januari-augusti 2025 uppgår till ett överskott på 67 miljoner kronor om förändringen av semesterlöneskuld för perioden exkluderas. Orsaken är främst lägre personalkostnader än budgeterat samt att inköp sker senare under hösten. Utbildningsnämndens prognos för helåret uppgår till ett överskott på 35 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,2 procent av nämndbidraget för 2025. Alla verksamheter prognostiserar överskott, en orsak till det är lägre PO-kostnader (personalomkostnadspålägg) än vad som tilldelats i budget och det motsvarar cirka 12 miljoner kronor.⁵

Nämnden beskrivs ha god kännedom och insyn i skolenheternas förutsättningar och behov. Fyra gånger per år får nämnden en muntlig uppföljning av respektive enhet. Skriftliga redovisningar av enheternas ekonomi görs i samband med delårsrapportering.

"Det är lättare att göra sitt jobb när man har ekonomi för det"

Flera lyfter fram att skolorna har förhållandevis mycket resurser och att det inte görs neddragningar på skolan. Andelen specialpedagoger, elevassistenter och studie- och yrkesvägledare (SYV) har ökat de senaste åren, trots att elevunderlaget har minskat. Detta har gjort Södertälje kommun till en attraktiv arbetsgivare dit

⁵ Detta gäller dock inte samtliga grundskolor i kommunalnämnderna. Grundskolan i Järna prognosticerar ett underskott om -500 tkr för helåret.

många söker sig. Även om kommunen har valt att satsa på skolan, har statsbidragen bidragit till det goda ekonomiska utfallet.

3. Svar på revisionsfrågor

Revisionsfråga	Svar
Sker en ändamålsenlig styrning avseende resursfördelning till de kommunala grundskolorna? ○ <i>Finns ett politiskt fastställt ramverk för resursfördelningen till kommunens grundskolor?</i> ○ <i>Vilken hänsyn tas till socioekonomiska faktorer?</i> ○ <i>Vilken hänsyn tas till enheters storlek och geografiska läge?</i> ○ <i>Hur fördelas elevhälsoresurser?</i> ○ <i>Vilka effekter har den nya resursfördelningsmodellen fått jämfört med den gamla?</i>	Ja, vi bedömer att den nya socioekonomiska resursfördelningsmodellen är legitim, objektiv och träffsäker. 15 procent av platsbidraget omfördelas enligt förutbestämda socioekonomiska faktorer. Däremot tas ingen hänsyn till geografiskt läge eller enheternas storlek. Vid intervjuer som genomförts inom ramen för denna granskning visas på vissa utmaningar kopplade till minskat elevunderlag och ersättning baserad på antal elever. Elevhälsoresurser uppges fördelas utifrån behov. Inga indikationer har framkommit som tyder på att skolorna inte erhåller det stöd som efterfrågas. Vi konstaterar att resursfördelningsmodellen är ny och som sådan ej har utvärderats. Vi noterar samtidigt att lärartätheten har ökat och att rektorerna upplever att de kan utföra sitt lagstadgade uppdrag.
Följs resursfördelningsmodellen upp och utvärderas för att säkerställa att resursfördelningen utgår från elevers olika behov och lever upp till lagstiftningens krav?	Ja, revideringen av den socioekonomiska resursfördelningsmodellen grundades på en tidigare utvärdering av den dåvarande ersättningsmodellen. Utbildningskontoret planerar att följa upp den nya resursfördelningsmodellen för att säkerställa dess träffsäkerhet och att andelen som fördelas utifrån socioekonomiska parametrar är ändamålsenlig. Vi uppmuntrar utbildningskontorets planer på att följa upp modellen och betonar vikten av att säkerställa en träffsäker resursfördelning.
Uppfyller utbildningsnämnden kraven som skollagen ställer avseende huvudmannens resursfördelning?	Ja. Sammantaget bedömer vi att utbildningsnämnden uppfyller kraven som skollagen ställer avseende resursfördelningen.

Liv Bongcam

EY

4. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Utbildningsdirektör
- ▶ Verksamhetschef grundskola
- ▶ Ekonomichef utbildningskontoret
- ▶ Verksamhetscontroller
- ▶ Rektorer Pershagenskolan, Stålhamraskolan och Brunnsängskolan.

Analyserade dokument

- ▶ Mål och budget 2025 med plan för 2026 och 2027, beslutad av kommunfullmäktige den 25 november 2024. Med bilagor.
- ▶ Verksamhetsplan 2025 utbildningsnämnden, 2024-12-02
- ▶ Delårsrapport 2 per augusti 2025 Utbildningsnämnd, 2025-09-23
- ▶ PM - Budget per verksamhetsområde 2025, 2024-11-28
- ▶ Tjänsteskrivelse Revidering av modell för socioekonomisk resursfördelning
- ▶ Grundskolor, 2023-11-09
- ▶ Bilaga 1 - UN budgetram 2025
- ▶ Bilaga 3 - Prislista fristående grundskolor 2025
- ▶ Alternativ för resursfördelning med socioekonomisk indexberäkning inom grundskolan
- ▶ Resursfördelning med hänsyn till socioekonomiska bakgrundsfaktorer
- ▶ Resursfördelning med hänsyn till socioekonomiska bakgrundsfaktorer i Södertälje kommuns grundskolor
- ▶ Likvärdig skola 2023-2025
- ▶ Underlag till Rekvisition 2025
- ▶ Sammanträdesprotokoll 2023-10-26 Utbildningsnämnden
- ▶ Resursfördelning till pedagogisk verksamhet i Södertälje kommun
- ▶ Resultatredovisning för grundskolan vårterminen 2025